

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΟΜΗΡΟΥ 34 - Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ 141 21

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΧΡΥΣΙΩΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ " Η ΠΑΝΑΓΙΑ "

Περίοδος Α'

Ετος 3^ο

Αριθμός Φύλλου 12

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1998

ΤΑΞΙΔΙΑ

Απόδραση στα Άγραφα

Δάφνη, Χρύσω, Κερασοχώρι, Μάραθος

Ανάμεσα στον Ταυρωπό και στον Αγραφιώτη, στον ίσκιο απότομων βουκορφών, σε μονοπάτια στρωμένα από τα φύλλα των δέντρων, στα χωριά της Κεντροδυτικής Ευρυτανίας. Εκεί ταξιδεύουμε σήμερα. Στην καρδιά του ελατοσκεπάστου νομού. Στον ορεινό όγκο των Αγράφων.

Σημείο εκκίνησης το Καρπενήσι για να γνωρίσουμε τη Δάφνη, τη Χρύσω, τον Άγιο Δημήτριο, το Κερασοχώρι, το Μάραθο, τα Άγραφα και τα Βραγγιανά.

Θα πάρετε το δρόμο με κατεύθυνση το Αγρίνιο. Στην πρώτη διασταύρωση θα κάνετε δεξιά και μετά την ιστορική Βίνιανη θα συναντήσετε τη Δάφνη. Απέχει 52 χιλιόμετρα από το Καρπενήσι και είναι σε υψόμετρο 580. Όπως όλα τα χωριά και η Δάφνη είναι μέσα στο πράσινο. Εδώ θα δείτε το εκκλησάκι του Σωτήρα. Στην ίδια θέση εκτός από το μικρό ναό, υπήρχε μεγάλο Μοναστήρι με εικόνες του 1785.

Μόλις 10 χιλιόμετρα από το γραφικό χωριό της Δάφνης είναι η τοποθεσία «Κύφος» με απομεινάρια παλιού οικισμού. Η παράδοση λέει ότι ξεκληρίστηκε από μια τρομερή επιδημία πανώλης, στα πρώτα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Επόμενος σταθμός είναι η Χρύσω, σε υψόμετρο 700. Πυρπολήθηκε από τους Ιταλούς στις 5 Δεκεμβρίου του 1943. Θα γυρίσετε πίσω και μετά τη Βίνιανη θα ανηφορήσετε δεξιά. Στο δρόμο, λίγο πριν φθάσετε στο χωριό, θα θαμπωθείτε από την ομορφιά του τοπίου. Βαθιά καταπράσινα φαράγγια και θεόρατοι γκρεμοί.

«Σκαλισμένο» μέσα στην αγκαλιά βράχου θα θαυμάσετε το εκκλησάκι του Αγίου Σεραφείμ. Δεξιά σας στο δρόμο θα δείτε δυο παλιά μονότοξα γεφύρια που κάποτε οδηγούσαν στο Καρπενήσι.

Το αδιάκοπο τραγούδι του ποταμού Ταυρωπού ή Μέγδοβα θα σας συτροφεύει σε κάθε σας βήμα. Στην πλατεία του χωριού, εδώ και χρόνια

στέκονται παραστάτες της θεόρατα πλατάνια. Θαυμαστής τεχνοτροπίας οι 7 βρύσες με το οξύρυγχα τόξα τους, μοιάζουν με αραβικές ή σαν τους κρουνοί του Μιστρά.

Πριν συνεχίσετε για τον Άγιο Δημήτριο στα βόρεια, επισκεφθείτε το ναό της Παναγίας με το περίτεχνο ξυλόγλυπτο τέμπλο.

Ο Άγιος Δημήτριος είναι ένα μικρό χωριό με περίπου 90 κατοίκους. Βρίσκεται σε ύψος 890 μέτρων και είναι «βυθισμένο» στα δέντρα περιτριγυρισμένο από πανύψηλα βράχια. Σε κάποιο από τα γραφικά καφεενεδάκια ζητήστε να σας κάνουν σαγανάκι με φρέσκο τυρί, μια και οι ντόπιοι ασχολούνται αποκλειστικά με την κτηνοτροφία.

Μετά τον Άγιο Δημήτριο θα κατευθυνθείτε προς τα νότια, περνώντας πάλι από τη Χρύσω. Στη διασταύρωση θα κάνετε δεξιά για το Κερασοχώρι, που «φωλιάζει» σε υψόμετρο 1180. Εδώ στις 10 Μαΐου του 1821 υψώθηκε η σημαία της Επανάστασης. Θα δείτε ερείπια αρχαίου τείχους, ενώ στην εκκλησία του χωριού που ιδρύθηκε το 1780 θα θαυμάσετε τις τοικογραφίες.

Από το Κερασοχώρι στην Κρέντη το νοτιότερο σημείο της οροσειράς της Πίνδου, που και εδώ η ομορφιά της φύσης είναι περίσσεια.

Θα συνεχίσετε βόρεια για το Μάραθο, το χωριό που κατάγεται ο σταυραετός της κλεφτουριάς, ο Κατσαντώνης. Την πλατεία του χωριού κοσμεί το άγαλμα του ήρωα. Αξίζει να επισκεφθείτε την εκκλησία των Αγίων Ταξιαρχών με εικόνες του 1771.

Ο δρόμος βόρεια από το Μάραθο οδηγεί στο χωριό των Αγράφων. Απλώνεται σ' ένα καταπράσινο οροπέδιο και σε ύψος 880 μέτρων. Το χωριό είναι ένα όνειρο... μακριά από τα φώτα της «τουριστικής» αίγλης. Εσείς που θέλετε να απολαύσετε το βουνό, τα κελαριστά νερά, το περπάτημα σε μονοπάτια, θα ευχαριστηθείτε με το παραπάνω στη διαμονή σας στο ομορφοχώρι των Αγράφων με τους φιλόξενους κατοίκους.

συνέχεια στη σελ. 2

ΤΟ ΤΕΜΠΛΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Σας υπενθυμίζουμε ότι ο Σύλλογός μας έχει ανοίξει λογαριασμό για την συγκέντρωση χρημάτων προκειμένου να διατεθούν για την αναπαλαίωση και σωτηρία του αξιόλογου τέμπλου της Παναγίας, το οποίο κατασκευάστηκε το 1732 και κινδυνεύει να καταστραφεί γιατί απαιτούνται για την αναπαλαίωσή του 2.500.000.

Ο Αριθμός λογαριασμού είναι: Εμπορική Τράπεζα 013/40-576-479 Μέχρι σήμερα 5/3/98 έχει συγκεντρωθεί το ποσό των 1.330.000 δραχμών.

Περιμένουμε και την δική σου οικονομική ενίσχυση για να καταφέρουμε να διατηρήσουμε αυτό το αξιόλογο μνημείο του χωριού μας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου αποφάσισε ο λογαριασμός για το τέμπλο να κλείσει στο τέλος Ιουλίου. Τα συγκεντρωθέντα χρήματα θα παραδωθούν στην εκκλησιαστική επιτροπή, η οποία πιστεύουμε ότι θα ενεργήσει κατάλληλα.

Πάντα όμως θα υπάρχει ο έλεγχος από το Δ.Σ. του Συλλόγου, γιατί τα χρήματα δώθηκαν από το υστέρημά σας για να επευχθεί αυτός ο μεγάλος στόχος.

Η ΧΡΥΣΩ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΗΣ

Είναι πραγματικά δύσκολο, να γράψει κάποιος για έναν τόπο που δεν γνωρίζει ή που μέχρι να τον επισκεφτεί, δεν μπορούσε ούτε να φανταστεί τις τόσες πολλές ομορφιές του. Γίνεται όμως εύκολο, όταν ζήσεις στον τόπο αυτό και ακόμα ευκολότερα όταν πρόκειται για τη Χρύσω.

Ίσως φανώ πολύ ρομαντικός ή υπερβολικός, αν πω ότι η Χρύσω είναι το ομορφότερο χωριό, που έχω επισκεφτεί.

Χτισμένο στις πλαγιές, ξεπροβάλλει, μόλις αντικρίσεις το βουνό Καυκί. Μια σειρά από κορφές απλώνονται μπρος στα μάτια σου, αλλού ο ήλιος παίζει με την πέτρα κι αλλού ο ίσκιος μορφές παραμυθιών στη φαντασία μου ξυπνάει.

Το γαλάζιο τ' ουρανού αγκαλιάζει το πράσινο, το γκριζο, το κόκκινο του βράχου. Στα μάτια μου γίνεται πίνακας φτιαγμένος από τ' αξιότερα χέρια. Τα σπίτια στέκουν εκεί απλά και απείριπτα. Όλα στην πλαγιά του βουνού, προβάλλ-

συνέχεια στη σελ. 2

ΤΑΞΙΔΙΑ
Απόδραση στα Άγραφα
Δάφνη, Χρύσω,
Κερασσοχώρι, Μάραθος

Και από τα Άγραφα στα βορινά Βραγγιανά. Θαυμάσιο το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής που κτίστηκε το 1614. Εδώ, δίδαξε επί Τουρκοκρατίας ο σπουδαίος δάσκαλος Ευγένιος Γιαννούλης. Πολύ κοντά στο εκκλησάκι είναι η πηγή «Φοντάνα».

Στο βορειότερο άκρο της Ευρυτανίας είναι το χωριό Τροβάτο, όπου και το Μοναστήρι της Παναγίας, στο οποίο έμαθε τα πρώτα του γράμματα ο Ευγένιος ο Απώλός.

Στα χωριά των Αγράφων ο χρόνος κυλάει με αργούς μεθυστικούς ρυθμούς... Απολαύστε την εκδρομή σας αφήνοντας τη ρουτίνα στην πόλη! Καλό ταξίδι.

Περιοδικό «Λάμψη» της εφημερίδας
 Αδέσμευτος της Κυριακής

Παράδειγμα για μίμηση

Στα πλαίσια της μεγάλης προσφοράς των γιατρών της Ομάδας Αλληλεγγύης της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, οι οδοντογιατροί της διαπίστωσαν ότι σε ποσοστό 40% τα παιδιά της Ευρυτανίας έχουν χαλασμένα δόντια. Έτσι αποφασίστηκε και έγινε φθορίωση σε 500, περίπου παιδιά, στα οποία παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση της γενικής κατάστασης των δοντιών.

Ιδιαίτερα τονίζεται η προσφορά της οδοντογιατρού κ. ΜΑΙΡΗΣ ΤΑΚΗ, συζύγου του εκλεκτού Ευρυτάνα Ορθοπαιδικού γιατρού του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Αθηνών κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΑΚΗ, η οποία για αρκετές μέρες ασχολήθηκε με σφραγίσματα και θεραπεία των δοντιών παιδιών της Κοινότητας Αγίου Δημητρίου Ευρυτανίας. Η προσφορά της συγκινητική και το παράδειγμα της όντως για μίμηση...

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΛΑΜΙΑΣ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ & ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ

ΑΘΗΝΑ: ΟΡΦΕΩΣ 192Β ΑΙΓΑΛΕΩ
 ΤΗΛ.: 3457819 - FAX: 3470988
 ΛΑΜΙΑ: ΠΑΓΡΚΑΤΙ 0231-20308 - 51090
 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ: ΞΗΡΙΑ: 0237 - 25925

ΠΡΑΤΗΡΙΟ
ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Θωμάς Χορρόβας

2ο ΧΛΜ. ΕΠ. ΟΔΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ-ΠΡΟΥΣΟΥ
 ΤΗΛ.: 22.298 - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

Η ΧΡΥΣΩ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ
ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΗΣ

λουν με τις κεραμιδιένιες ή μεταλλικές στέγες τους. Χαριτωμένα γραφικά ξωκλήσια μέσα σ' ένα πράσινο φόντο δημιουργούν αντίθεση με τους κάτασπρους τοίχους, οι εκκλησίες, τα μικρά και απλά εικονοστάσια στέκουν εκεί χρόνια τώρα, κάνοντας τον επισκέπτη να νιώθει με ατέλειωτη αγαλίαση.

Η εκκλησία της Παναγίας στέκει μεγαλόπρεπη στην άκρη του χωριού, σκαρφαλωμένη στην πλαγιά του βουνού, κεντημένη μια το πράσινο της φύσης γύρω της.

Από μακριά ακούγεται το κελάρυσμα του Χρυσιώτη, που τα νερά του κυλούν πεντακάθαρα ανάμεσα σε πλατάνια και βράχια.

Σκίζει με το πέρασμά του τα βουνά κι ο ήχος των νερών του κάνει την ψυχή σου να φτερουγίζει.

Μέσα σ' ένα πανέμορφο τοπίο, στην άκρη του χωριού οι βρύσες με το κρυστάλλινο νερό τους, ξεδιψούν τον επισκέπτη. Αλήθεια πόσο όμορφο είναι αυτό το τοπίο!

Ένα απαλό αεράκι χαϊδεύει το πρόσωπό σου και τ' αυτιά σου πλημμυρίζουν από τον ήχο του νερού, που ασταμάτητα κυλάει.

Στη μέση του χωριού βρίσκεται η πλατεία και γύρω της υπάρχουν γραφικά μαγαζάκια, η περίτεχνη πέτρινη βρύση και πιο κάτω το σχολείο. Προς την απέναντι πλαγιά ξεχωρίζουν το ξωκλήσι του Προφήτη Ηλία, ο Σταυρός και το ξύλινο κιόσκι.

Από κει το χωριό φαίνεται ακόμα πιο όμορφο κι η ματιά σου φτάνει μέχρι το ξωκλήσι του Αγίου Σεραφείμ, που είναι χτισμένο στην αγκαλιά του βράχου. Ξεχωρίζεις ακόμη το παλιό τοξωτό πέτρινο γεφύρι που σμίγει τα απέναντι βουνά κι από κάτω του κυλάει ο Χρυσιώτης. Ο δρόμος σα φίδι φαίνεται από ψηλά και χάνεται στη ρεματιά.

Από τα μέρη τούτα πέρασε ο Κοσμάς ο Αιτωλός, σ' αυτά τα μέρη λημέριαζε ο Κατσαντώνης. Αυτά τα βουνά έχουν ζωντάνια, είναι γεμάτα θρύλους και παραδόσεις, δέχτηκαν την κλεφτουριά κι είναι γεμάτα από λευτεριά και περηφάνια.

Τριγύρω δάση κατάφυτα από βαθύσκια δέντρα, πιο πέρα στις πλαγιές και στα λιβάδια βόσκουν κοπάδια κι ακούς βελιάσματα και κουδούνισματα.

Στη Χρύσω δε γνώρισα μόνο την ομορφιά της φύσης, μα και την ομορφιά της ψυχής των κατοίκων της. Άνθρωποι καλόκαρδοι, ευγενικοί, φιλόξενοι, πρόθυμοι να σου ανοίξουν την καρδιά τους, να προσφέρει ο καθένας τη φιλοξενία του χωρίς διασταγμούς.

Αυτοί οι άνθρωποι ζουν κι εργάζονται μες στα βουνά, προικισμένοι με ιστορικές παραδόσεις, θρησκευτικές πεποιθήσεις και οικογενειακές αρχές ριζωμένες βαθιά μέσα τους, τραβούν την πορεία της ζωής και της προόδου.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΦΟΙΤΟΥΝ
ΣΤΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ
ΤΗΣ ΧΡΥΣΩΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΓΙΑ
ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΥΣ

Μαρούλη Μαρία ΣΤ' Δημοτικού
Τρίτη 2 Δεκεμβρίου 1997
Το χωριό μου

Το τοπίο που βρίσκομαι είναι ορεινό, γύρω γύρω είναι βουνά και στη μέση είναι το χωριό.

Πάνω στο βουνό είναι πανύψηλα έλατα και πολλά ζώα τσοπάνηδων. Την Άνοιξη είναι πολύ ωραία να πάει κάποιος εκεί και να θαυμάσει το ωραίο τοπίο. Έχει και ένα ποτάμι που κελαηδούν πολλά είδη πουλιά. Τα δέντρα που είναι πιο πάνω από το ποτάμι, το χειμώνα που ρίχνει χιόνι, φαίνονται κάτασπρα σαν νύφες. Το χωριό έχει πολλές εκκλησίες και λίγα σπίτια. Περίπου οι πιο πολλές εκκλησίες είναι στην άκρη του χωριού. Όπως ο Αϊ-Λίας που από εκεί φαίνεται όλο το χωριό. Φαίνεται και ο Άγιος Σεραφείμ, που είναι μέσα στα βράχια λίγο πριν να μπούμε στο χωριό. Φαίνεται λες κι είναι αγκαλιά στο βράχο. Εκεί πιο κάτω κυλάει ο Χρυσιώτης με ορμή το πεντακάθαρο κρυσταλλένιο νερό, το πέτρινο γεφύρι που στέκει εκεί, εδώ και χρόνια αμίλητο.

Χειλά Μαρία ΣΤ' Δημοτικού
Δευτέρα 1 Δεκεμβρίου 1997
Το χωριό μου

Το χωριό μου είναι ένα ορεινό τοπίο, ντυμένο στο πράσινο, γιατί γύρω γύρω έχει βουνά και στη μέση το χωριό. Πάνω στα βουνά είναι ψηλά πανέμορφα έλατα και ζώα άγρια ή ήμερα. Αν βρεθεί κάποιος στο βουνό θα διασκεδάσει τόσο πολύ, που θα ξετρελαθεί από τις διάφορες φωνές των ζώων, μα πιο πολύ από το πανέμορφο ποτάμι που κατεβαίνει από ψηλά και ηγαίνουν τα πουλιά και τραγουδάνε χαρούμενα. Και πιο πέρα ακούει κοπάδια από γίδια και πρόβατα που έχουν οι χωριανοί, να χτυπάνε τα ωραία τους κουδούνια σαν χαρούμενες καμπάνες. Το χειμώνα που πέφτει χιόνι τα έλατα φαίνονται σαν νύφες.

Το χωριό έχει λίγα σπίτια, τρία καφενεία, ένα σχολείο και πολλές εκκλησίες. Μερικοί το χειμώνα δεν κατοικούν εδώ, αλλά φεύγουν για τη Λαμία ή την Αθήνα.

Λίγοι είναι νέοι, στους άλλους έχουν περάσει τα χρόνια τους. Μερικοί χωριανοί καμιά φορά μαλώνουν, αν όμως κάποιος βρεθεί σε δύσκολη θέση όλοι θα τον βοηθήσουν.

Όλοι μαζί πρέπει να είμαστε φίλοι για να βοηθάει ο ένας τον άλλο. Πιο πέρα από το χωριό είναι βρύσες σκαμμένες από πέτρα όπου βγάζουν το κατακάθαρο γάργαρα νερό, που αν πίνει κανένας αισθάνεται τόσο περήφανος.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΕΤΧΑΒΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - BAR
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: Αγ. Παρασκευής 40 - Περιστερί
 Τηλ.: 5712740-5720373-5745010-5758811
 Fax: 5750590 - Telex: 214249 SECA GR
 ΥΠΟ/ΜΑ: Στουρνάρη 67 - Αθήνα - Τηλ.: 5236962

ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΜΑΝΤΗΣ
ΝΕΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΛΑΜΙΑΣ
ΤΗΛ. (0231) 34146 - 29372

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Έγινε και φέτος με επιτυχία ο χορός του συλλόγου μας στις 13 Φεβρουαρίου ημέρα Παρασκευή, στο κέντρο «ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙ» στο Πολύγυνο. Ήταν μια καλή ευκαιρία να συναντηθούμε όλοι εμείς οι Χρυσιώτες, να πούμε τα δικά μας να διασκεδάσουμε με το δικό μας τρόπο χορεύοντας και τα παραδοσιακά μας τραγούδια και να συζητήσουμε για θέματα που απασχολούν το χωριό μας κυρίως. Μας τίμησαν με την παρουσία τους και πολλοί φίλοι του συλλόγου μας όπως ο πρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. Κωστοπαναγιώτης, ο δημοσιογράφος της Ελευθεροτυπίας κ. Η. Προβόπουλος αντιπρόσωποι άλλων συλλόγων γειτονικών χωριών και άλλοι.

Όπως συνήθως έγινε λαχειοφόρος αγορά με αρκετά δώρα και τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν όπως βέβαια και αυτά απ' τις προσκλήσεις, θα διατεθούν για εργασίες και δραστηριότητες του συλλόγου στο χωριό μας.

Η οργάνωση του χορού ξεκίνησε σχεδόν δυο μήνες πριν την πραγματοποίησή του με επιστολές που στάλθηκαν σε όλα τα μέλη του συλλόγου μας και εκτός Αθηνών.

Τέλος, ο πρόεδρος και το διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου μας ευχαριστεί όλους όσους με οποιοδήποτε τρόπο συμμετείχαν ή βοήθησαν στην επιτυχημένη διε-

Για τα μέλη μας δε της Λαμίας υπήρξε ενημέρωση μέσω του παπα-Σταύρου Μαρούλη, ότι θα διατεθεί απ' το σύλλογο λεωφορείο, που θα μεταφέρει όσους επιθυμούν να έρθουν στο χορό με επιστροφή. Αυτό δυστυχώς δεν κατέστη δυνατό γιατί δεν υπήρξε συμμετοχή ικανοποιητική.

ξαγωγή του χορού και εύχεται σε όλους τους Χρυσιώτες νάναι πάντα καλά και να βοηθούν με τη συμμετοχή τους τις εκδηλώσεις και γενικότερα τους σκοπούς του συλλόγου.

Αντώνης Καρανίκας

ΤΟ ΟΣΤΕΟΦΥΛΑΚΙΟ

Αν εσείς που διαβάζετε τούτη τη στήλη επισκευθήκατε πρόσφατα το νεκροταφείο στο χωριό επισκευθήκατε πρόσφατα το νεκροταφείο στο χωριό μας σίγουρα θα νιώσατε αγανάκτηση και ντροπή για το υπάρχον οστεοφυλάκιο.

Σε συζητήσεις που είχαμε το καλοκαίρι στο χωριό, από όλους διαπιστώθηκε η ανάγκη για την

κατασκευή ενός νέου οστεοφυλακίου με θήκες για τα οστά των νεκρών προσφιλών μας προσώπων.

Το Δ.Σ. του συλλόγου ενέταξε στον προγραμματισμό των έργων του, την κατασκευή αυτή. Τα πενιχρά όμως οικονομικά μέσα που διαθέτει δεν τον επιτρέπουν να το κατασκευάσει σύντομα.

Για το σκοπό αυτό απευθύνεται πάλι σε εσάς, ώστε να βοηθήσετε από το υστέρημά σας.

Τον Ιούλιο που θα κλείσει ο λογαριασμός για το τέμπλο θα ανοίξει νέο για να συγκεντρωθούν τα χρήματα. Ήδη πολλοί συγχωριανοί μας εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους και η κα Πούλια Βαγενά-Μαρούλη προσέφερε το ποσό των 50.000 για το σκοπό αυτό.

Με την πίστη ότι όλοι θα βοηθήσουμε για την επίτευξη και αυτού του σκοπού, σας ευχαριστούμε προκαταβολικά.

ΤΟ Δ.Σ.

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ιδιοκτήτης - Εκδότης
Σύλλογος των απανταχού
Χρυσιωτών Ευρυτανίας

"Η ΠΑΝΑΓΙΑ"

Υπεύθυνος Έκδοσης
Γρηγόρης Δ. Τριανταφύλλου
Ομήρου 34 - 141 21 Ν.
Ηράκλειο
Τηλ. (01)-2774497

Συντάσσεται από την παρακάτω συντακτική επιτροπή:
Καραθάνου Φ. Ιωάννα
Καρανίκας Θ. Αντώνιος
Κρυστάλλη Ι. Αλεξάνδρα
Μπετσαβάς Δ. Χαράλαμπος
Τριανταφύλλου Δ. Γρηγόρης

Συνδρομές
Ετήσια Δρχ. 1000

ΨΗΣΤΑΡΙΑ ΤΑΒΕΡΝΑ

"ΤΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ
ΤΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ"

ΜΠΕΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΑΦΝΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΟΙΝΟΜΑΓΕΙΡΕΙΟ "ΤΟ ΠΛΑΝΟΡΑΜΑ"

Λειτουργεί μεσημέρι - βράδυ, άνετο περιβάλλον,
εκλεκτή κουζίνα

Αφοι Χ. & Κ. ΑΡΚΟΥΜΑΝΗ ο.ε.

Ρήγα Φεραίου 18 36100 Καρπενήσι
Τηλ. (0237) 25.976 Οικ. (0237) 25203-25407

ΝΕΟΣ «ΘΗΣΑΥΡΟΣ» ΣΤΟΝ ΚΛΕΙΤΣΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Γράφει ο Δημήτρης Ιω. Φαλλής

Είναι γεγονός πως η Ευρυτανία είναι ευλογημένος τόπος. Είναι ένα πραγματικό υλικό και πνευματικό θησαυροφυλάκιο, όσο κι αν φαίνεται παράξενο τούτο σε μερικούς, επειδή είναι ορεινός τόπος κι εγκαταλειμμένος από μας. Στην επιφάνεια, ιδιαίτερος όμως μέσα στο χώμα του κρύβει θησαυρούς τέτοιους, που μας είναι αδύνατο να τους φανταστούμε! Θησαυρούς ιστορικούς αμύθητης αξίας απ' τα πανάρχαια χρόνια, αλλά και θησαυρούς αγιοπνευματικούς που μας αφήνουν «ως ιχθύας αφώνους» όταν τους βρίσκουμε, τους βλέπουμε και τους αγγίζουμε. Και βέβαια σε τούτη τη μικρή αναφορά μας δε μπορούμε να κάνουμε καθόλου λόγο για την ένδοξη ιστορία του που έγραψαν με το αίμα τους οι πρόγονοί μας δια μέσου των αιώνων. Ούτε να ονοματίσουμε τόσους αγίους Ευρυτάνες που δεν τους γνωρίζαμε μέχρι χτές. Τώρα στις μέρες μας, έγινε η «ΣΥΝΑΞΗ» λίγων αγίων Ευρυτάνων κι ανοικοδομείται στο Καρπενήσι ο μεγαλοπρεπής Ναός επ' ονόματι αυτών. Κι αλήθεια, ποιός γνωρίζει ακόμα και σήμερα τον Άγιο Λεωνίδα, τον γενναίο αυτόν Ευρύτανα και «μέγαν» μάρτυρα του Χριστού που μαρτύρησε στην Κόρινθο το Μεγάλο Σάββατο του 251 μ.χ. επί ρωμαίου αυτοκράτορα Δεκίου, μαζί με την επάριθμη συνοδεία τους; Ας είναι. Την αφορμή για να γραφτούν τούτα τα λίγα σήμερα, μας την έδωσε ένα ευλογημένο χωριό της Ευρυτανίας:

Η Κορίτσα της Κοινότητας Κλειτσού με τους πολλούς θησαυρούς του.

ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Αυτό το χωριό πρέπει να είναι αγιότοπος και πολύ ευλογημένος τόπος! Έχει τόσα πολλά να καυχηθεί απ' τα παλιά χρόνια ως τον ένδοξο «στρατηγό της ΝΙΚΗΣ του 1940», Χαράλαμπο Κατσιμήτρο!

Έχει τον τοπικό του Άγιο, τον Άγιο Κυπριανό που μαρτύρησε το 1694. Έχει ένα θαυμάσιο κι επασφράγιστο κειμηλιαρχείο που σ' αυτό φυλάσσονται ανεκτίμητοι θησαυροί της Ορθόδοξης Πίστεως μας.

Σ' αυτό φυλάσσεται το δεξί κι αγιασμένο χέρι του Ευαγγελιστή Λουκά, που μ' αυτό το χέρι έγραψε το Ευαγγέλιο, μ' αυτό έγραψε τις Πράξεις των Αποστόλων, μ' αυτό έφτιαξε τις θαυμαστές και θαυματουργικές εικόνες της Παναγίας μας. Αυτό τ' αγιασμένο χέρι και τα μυροβόλα λείψανα του Αγίου Νικολάου του εν Βουνένοις που βρίσκονται εκεί πήγαμε να προσκυνήσουμε μια μεγάλη συντροφιά απ' το Καρπενήσι και τα χωριά της Ποταμιάς ανήμερα της γιορτής του -18 Οκτωβρίου- με επικεφαλής το σεβαστό Πρωτοπρεσβύτερο π. Άγγελο Παπαθανασίου. Βρεθήκαμε όμως μπροστά σε μια φοβερή αγιοπνευματική έκπληξη: Σε τμήματα αγίων λειψάνων του Μεγ. Αθανασίου, του Αγίου Γεωργίου και της Αγίας Μαρίας! Άλλη απροσδόκητη ευλογία του θεού και τούτη σ' αυτό το χωριό. Φέτος το καλοκαίρι καθώς καθάρizαν τα μπάζα στον περίβολο μεταξύ της Εκκλησίας και του Σχολείου, ο Λουκάς Διαμαντής, ο άγιος και ταπεινός αυτός εργάτης της Εκκλησίας του, παρατήρησε κάτι πα-

ράξενο. Ένα αντικείμενο σαν κουτί που λίγο έλειψε να πεταχτεί με τα μπάζα στο ρέμα. Το πήρε, το καθάρizε με προσοχή και σε λίγο είχε στα χέρια του ένα θαυμάσιο χάλκινο κουτί με διαστάσεις - περίπου - 20X15X10. Το άνοιξαν προσεκτικά και, ώ του παραδόξου θαύματος! μέσα υπήρχαν τρία τμήματα οστών σε ασχημείς μικρές υποδοχές που πίσω έγραφε η κάθε μια:

«ΜΕΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ», «ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ», «ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ»!

Ενώ στο επάνω μέρος υπήρχε μια πλακέτα χάλκινη με εγχάρακτα γράμματα:

«Ο ΗΓΕΜΟΝΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑΣ ΝΕΑΓΓΟΣ ΒΑΣΑΡΑΓΓΟΣ 1520».

Έτσι ένας ακόμα ανεκτίμητος θησαυρός προστέθηκε στο πλούσιο θησαυροφυλάκιο (κειμηλιαρχείο) του Κλειτσού. Ένας θησαυρός αγίων Λειψάνων και όπως γράφει ο Μικ. Ακομινάτος-Χωνιάτης, «... ποιός άγγιξε το μάρτυρα ή τα άγια λείψανά του και δε φωτίσθηκε αμέσως η ψυχή του και δεν υψώθηκε στην αγάπη του θεού; Ο τάφος των μαρτύρων είναι θησαυροφυλάκιο της αναστάσεως, η αποθήκη (η πηγή) της αθανασίας, η υπόμνηση της αφθαρσίας, η στήλη της υπομονής του μάρτυρα, το τρόπαιο της αγάπης του προς το θεό».

Αυτόν το φωτισμό ας δεχτούμε όλοι μας απ' τα Άγια τούτα Λείψανα των Αγίων μας.

Δ.Ι.Φ.

ΚΑΦΕΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ "Η ΔΡΟΣΙΑ"

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ
Κύπρου & Σόλωνος 19
Τηλ.: 42146 - ΛΑΜΙΑ

**ΟΤΑΝ ΞΕΧΝΑΣ ΤΟ
ΧΩΡΙΟ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΑ
ΝΑ ΞΕΧΝΑΣ ΤΟΝ ΙΔΙΟ
ΣΟΥ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ**

Γεώργιος Μπέσας Πωλούνται Παγόςκυρα

Αθήνη Ευρυτανίας
Τηλ.: 0237-31158

Η ΓΛΥΚΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ
Η φίρμα Rammos εκτελεί παραγγελίες γενεθλίων, γάμων, πάρτυ κλπ. Τούρτες ζωγραφικής, παγωτά, γλυκά με την καλύτερη ποιότητα
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΦΟΙ ΡΑΜΜΟΥ
Καταστήματα
ΠΛ. ΠΑΡΚΟΥ - ΤΗΛ. 38887 - ΛΑΜΙΑ
ΤΟΥΡΜΑΝ 4 ΤΗΛ. 31867 ΛΑΜΙΑ
ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ 45 - ΤΗΛ. 46050 - ΛΑΜΙΑ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 22913 - ΛΑΜΙΑ

ΚΙΝΗΤΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ
ΑΡΙΘΜΟΜΗΧΑΝΕΣ - ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ -
ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΕΣ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΖΥΓΟΙ - ΑΥΤΟΜΑΤΟΙ
ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΕΣ - ΤΗΛΕΦΩΝΑ - FAX - ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΙΚΑ -
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
ΠΑΝ. ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 12 - ΛΑΜΙΑ (ΔΙΠΛΑ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠ. ΠΙΣΤΕΩΣ)
ΤΗΛΕΦ. 0231-29294 - 31355 - FAX. 0231 43963
SERVICE ΚΑΘΕ ΤΥΠΟΥ ΜΗΧΑΝΗΣ

Στο χωριό μας άνοιξε προ εξαμήνου το κάτωθι κατάστημα
**ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ
"ΤΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ"**
Στο κατάστημά μας θα βρείτε φαγητά της ώρας και πλήρη εξυπηρέτηση
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ
ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Τηλ. 0237-31755, 31250
Θα σας περιμένουμε να σας εξυπηρετήσουμε

Carpin mode

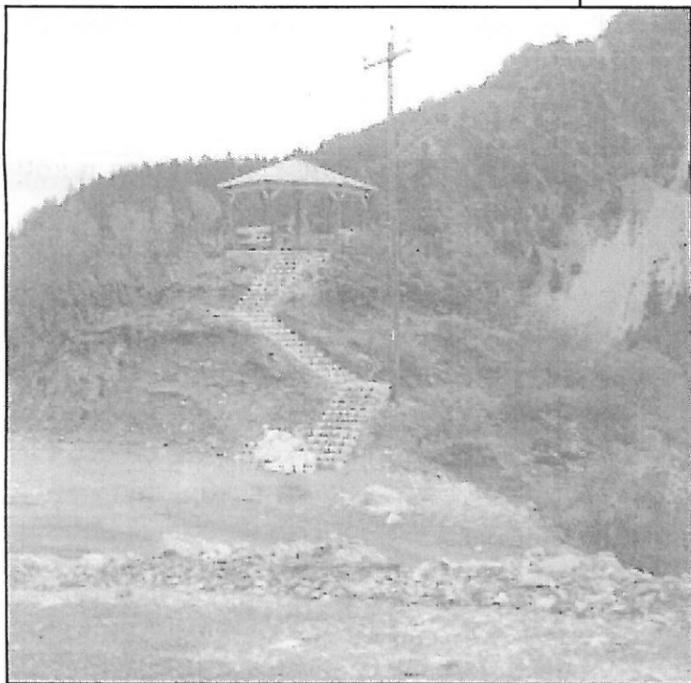
ΒΑΣΩ & ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΤΗΛ. 0237-25710

**ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
ΚΩΝ/ΝΟΥ Π. ΚΑΡΑΝΙΚΑ**
ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΠΑΡΙΣΗΣ ΤΗΛ. 0492-32482
ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ
ΤΟΥΡΤΕΣ - ΓΛΥΚΑ - ΠΑΓΩΝΑ
ΟΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ
"ΤΑ ΦΙΛΑΡΑΚΙΑ"
ΠΑΝΑΓ. ΚΑΡΑΝΗΣ - ΑΛΕΞ.
ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ
ΒΟΥΡΤΕΛΑ 1 - ΠΑΓΚΡΑΤΙ ΛΑΜΙΑΣ
ΤΗΛ. 0331 - 45814

ΤΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΣΤ' ΑΛΩΝΙΑ

Χρόνια τώρα ο Σύλλογος προγραμματίζει αυτό το έργο. Ήλθε η ώρα φέτος να πραγματοποιηθεί. Δεν ήταν εύκολο έργο, για να γίνει σωστό πάνω στο λόφο χρειάστηκαν 38 σκαλιά και τρία πλατύσκαλα. Οι διαστάσεις του είναι μεγάλες, είναι εξάγωνο με ακτίνα 2,5 μέτρα. Έχει όλες τις προδιαγραφές περιπτέρου και λόγω θέσεως έπρεπε να είναι γερό για τους ανέμους.

Και από στερεότητα και εμφάνιση είναι πολύ καλό. Η κάτω πλατεία καθαρίστηκε, είναι τώρα αρκετά μεγάλη. Χρειάζεται μόνο ακόμη ένα τοίχο αντιστήριξης δίπλα από τη σκάλα και στη ρίζα του λόφου.

Η θέση του είναι μαγευτική αφού έχει φάτσα όλο το χωριό και το δρόμο, είναι ο αντίποδας του Αϊ-Γιώργη, με τρίτο σημείο τις βρύσες. Τώρα που και ο δρόμος έγινε σωστός, θα γίνεται ο περίπατος εύκολος και ευχάριστος. Αν αξιοποιηθεί και η κάτω πλατεία θα είναι χώρος αναψυχής.

Ελπίζουμε ότι του χρόνου που θα το απολαύσετε θα μείνετε ευχαριστημένοι.

ΕΡΓΑ

1. Έγινε ο τοίχος στον Αϊ-Γιώργη μέχρι τη συμβολή με το δρόμο της Παναγίας από τη Κοινότητα με συμμετοχή και του Συλλόγου.

2. Έγινε ο τοίχος μέχρι τις βρύσες (σκεπαστές) από την Κοινότητα. Χρόνο με το χρόνο θα αξιοποιηθούν οι βρύσες και ολόκληρο το τοπίο που το θαυμάζουν όλοι οι περαστικοί.

3. Κατέβηκε μηχανήμα από το μύλο στον σκουπιδότοπο και έφταξε το μέρος ολόκληρη πλατεία με φράχτη για τη συγκέντρωση των σκουπιδιών και το κάψιμο.

4. Έγιναν από το Σύλλογο τα στέγαστρα του Ξενώνα στις πόρτες που ήταν απαραίτητα για τη βροχή αλλά και για εμφάνιση.

5. Έγινε από το Σύλλογο επιφανειακό το αυλάκι από το κατάστημα του Ταξ. Μούτσελου έως τον Αγ. Ταξιάρχη γιατί βούλωνε συνεχώς.

6. Καθαρίστηκαν οι δρόμοι που είχαν χαλάσει λόγω των βροχών.

7. Άρχισαν οι εργασίες στο κοινοτικό κατάστημα με πίστωση (δάνειο) 10.000.000 δρχ., ως το Πάσχα θα είναι έτοιμο. Ανάδοχος ο κ. Ασραπέλος και τεχνίτες οι Αρκουμαναίοι.

8. Δημοπρατήθηκε το υδραγωγείο στη θέση Πικροχόρτι με πίστωση 8.000.000 δρχ. Ανάδοχος ο κ. Τσιγαρίδας. Οι εργασίες θα αρχίσουν την Άνοιξη. Θα συνδεθεί στη Λιντίνα με το υπάρχων υδραγωγείο.

9. Συνεχίστηκαν οι εργασίες στον Αϊ-Λιά και ελπίζουμε του χρόνου στη γιορτή του να λειτουργήσει και να γίνει και πανηγύρι. Η προσφορά των πιστών συνεχίζεται.

10. Έγινε ο τοίχος αντιστήριξης στον Αγ. Αθανάσιο, χρειάζεται ακόμη να πάρει ύψος.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΠΡΟΣ ΤΑ ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Επί ευκαιρία των Αγίων ημερών του Χριστού και του νέου έτους σας στέλνω τις άπειρες ευχές μου Χρόνια-πολλά και χριστιανικά. Το άστρο της Βηθλεέμ να φωτίζει την πορεία της ζωής μας προς την Ουράνια Βασιλεία του Θεανθρώπου Χριστού.

Την εφημερίδα σας την παίρνω τακτικά και σας ευχαριστώ.

Εκφράζω πάντα τα συγχαρητήριά μου στους άξιους συνεργάτες της. Και εύχομαι να συνεχιστεί έτσι ωραία και στο μέλλον.

Σας στέλνω και ένα ποιημά μου για την εφημερίδα

*Πάντα με' εν Χριστό
αγάπη
Κολλημένος Δημήτρης
Λογοτέχνης*

ΒΛΑΧΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΡΑΦΑ
Βλάχα από τα Άγραφα
κι από το Καρπενήσι
γαλανομάτα και ξανθή
ψηλή σαν κυπαρίσσι

Σαν που βοσκάς τα πρόβατα
σαν που βοσκάς τα γίδια
σε ποια βρυσούλα λούζεσαι
και βάζεις τα στολίδια;

Στον Τυμφορηστό τα πρόβατα
στα Άγραφα τα γίδια
και στις ραχούλες τις ψηλές
εκεί να δεις στολίδια!

Πιάνω δροσιές και λούζομαι
ανθούς κι αρωματίζω
και στις πηγές τις γάργαρες
το μάνα γευματίζω

*Δημήτριος Κολλημένος
(Από το βιβλίο του «ΚΑΘΡΕΦΤΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ»*

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΣ

Έγιναν οι γάμοι της Βιργινίας Καράνη κόρης του Θωμά Καράνη μετά του νέου Κων/νου Ευθ. Καλιμάνη εκ Δάφνης. Στις 3 η ώρα μ.μ. έγιναν τα στέφανα και επακολούθησε δείπνο στην Πλατεία με όργανα κατά τον παραδοσιακό τρόπο. Όλα ήταν τέλεια οργανωμένα, άφθονα ποτά, κρέατα εκλεκτά, γλυκά κλπ. Οι χορευταράδες μετά το χορό της νύφης και του γαμπρού χόρευαν μέχρι το πρωί.

Τα προικιά τα πήραν την Πέμπτη κατά τον παραδοσιακό τρόπο. Οι γονείς των νεόνυμφων έλαμπαν από χαρά. Το ζευγάρι όμορφο και ταιριαστό.

Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι και με πολλούς απογόνους.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

1. Απεβίωσε η Μαρία Ευαγγ. Σανούλη και κηδεύτηκε στη Χρύσω όπου έζησε τα 92 της χρόνια. Τους οικείους συλλυπούμαστε θερμά.

2. Απεβίωσε η Αθηνά Γεωργ. Σανούλη ετών 76 και κηδεύτηκε στο Παρκιό-Μαραθιά. τους οικείους συλλυπούμαστε θερμά.

3. Απεβίωσε και κηδεύτηκε στον Άγιο-Δημήτριο η Ελένη Σταύρου Χειλά.

Τον σύζυγο της Σταύρο συλλυπούμαστε θερμά.

4. Απεβίωσε ο Κων/νος Φράγκος, πεθερός του παπά-Σταύρου Μαρούλη.

Τους οικείους του συλλυπούμαστε θερμά.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΣΤΩΝ

Η οικογένεια Πριοβόλου μετέφερε από τη μακρινή Τασκένδη τα οστά των γονέων των Σπύρου και Μαριγίτσας και τα τοποθέτησαν στη γενέτειρα τους Χρύσω κατασκευάζοντας και μνημείο. Έκαναν και μνημόσυνο - λειτουργία. Τα παιδιά τους έκαναν το καθήκον τους, ας αναπαύονται στη Χρυσιώτικη γη.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ:

Έγιναν τα μνημόσυνα της Μαρίας Ε. Σανούλη, Αθηνάς Γ. Σανούλη και Ελένης Στ. Χειλά. Καλή τους ανάπαυση.

Στους συγγενείς τους ευχόμαστε να ζήσουν να τους θυμούνται.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Ο Πρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. Π. Κωστοπαναγιώτης προσέφερε στο Σύλλογό μας το ποσό των 10.000 στη μνήμη της μητέρας του Αντιγόνης Κωστοπαναγιώτου το γένος Τριανταφύλλου.

Ο Α.Ο. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η ομάδα του Αγίου Δημητρίου όπως αγωνίστηκε με την ομάδα Αναγέννηση Παλαιοκατούνας

Μέτρια μπορεί να χαρακτηριστεί η πορεία του Α.Ο. Αγίου Δημητρίου στο Α' τοπικό πρωτάθλημα της ΕΛΣ Ευρ/νίας.

Ήδη τελείωσε ο πρώτος γύρος και η συγκομιδή των βαθμών δεν είναι καθόλου ικανοποιητική.

Η ομάδα δεν αποδίδει σύμφωνα με τις δυνατότητες και θα πρέπει η Διοίκηση αν θέλει να κρατήσει την ομάδα στην Α' κατηγορία να πάρει μέτρα.

Είχαμε γράψει σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας, όταν η ομάδα ανέβηκε στην Α' κατηγορία ότι θα χρειαστεί σκληρή δουλειά, συνεργασία Διοίκησης Ποδοσφαιριστών, προπονητή για μια καλή πορεία και παραμονή στην κατηγορία. Σίγουρα αυτό δεν γίνεται.

Το καλοκαίρι η Διοίκηση έκανε αρκετές μεταγραφές. Αποκτήθηκαν ο Χρήστος Γούλας από τον Μαραθέα Καρδίτσας, κα-

θώς και οι νεαροί ταλαντούχοι Ιωάννης Τσιγαρίδας, Ευάγγελος Μπουμπουρής, Ευάγγελος Λεπενιώτης, Αθανάσιος Κασιφός και Κων/νος Ντάλλας.

Ο πρώτος αποτελεί για την ομάδα την καλύτερη μεταγραφή. Παίκτης ολοκληρωμένος με πείρα στα τοπικά επαρχιακά πρωταθλήματα με σταθερή απόδοση έχει δώσει σημαντική βοήθεια. Για τους υπόλοιπους είναι νέοι, το μέλλον τους ανήκει αλλά θα πρέπει να δουλέψουν σκληρά μέσα στο γήπεδο.

Το Δεκέμβριο αποκτήθηκαν δύο ακόμη ποδοσφαιριστές από τον Α.Ο. Κερασοχωρίου. Πρόκειται για τους αδελφούς Σταύρο και Χρήστο Κοσμά. Έμπειροι παίκτες που αγωνίστηκαν στο παρελθόν σε μεγαλύτερες κατηγορίες, και όλοι πλέον έχουν εναποθέσει τις ελπίδες σωτηρίας της ομάδας στους ανωτέρω νεοαποκτηθέντες ποδοσφαιριστές.

Ακόμη μέσα από αυτές τις στήλες της εφημερίδας θέλω να ευχαριστήσω τους Αδελφούς Κουτρουλιά ιδιοκτήτες των καταστημάτων Le Palmier στην Αθήνα, για τις αθλητικές φόρμες που πρόσφεραν στην ομάδα.

Νίκος Μαρούλης

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Αθήνα 28 Νοεμβρίου 1997
ΠΡΟΣ: Τον κ. Πρόεδρο του Συλλόγου των Απανταχού Χρυσιωτών Ευρυτανίας «Η ΠΑΝΑΓΙΑ»
Ομήρου 34
141 21 Ν. Ηράκλειο Αττικής

Κύριε Πρόεδρε,

Έλαβα το αριθ. 11 φύλλο του έγκριτου Τριμηνιαίου Ενημερωτικού Δελτίου του Συλλόγου σας με τον τίτλο «ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» και σας ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου.

Σας ευχαριστώ επίσης που με τιμήσατε με τη δημοσιοποίηση της από 20 Ιουλίου 1997 επιστολής μου, στην οποία υπάρχουν διάφορες διαπιστώσεις και εκτιμήσεις μου για την Εφημερίδα σας.

Με πολλή χαρά και μεγάλο ενδιαφέρον μελέτησα την ύλη και του φύλλου αυτού. Ομολογώ ότι ενθουσιάστηκα και πάλι. Ότι οι πνευματικές καταθέσεις των συνεργατών σας μου προκάλεσαν βαθιά και αληθινή συγκίνηση.

Είναι καλογραμμένα και καλοτυπωμένα όλα. Οι ειδήσεις σας, οι διαπιστώσεις σας, οι παρατηρή-

σεις σας, τα αφιερώματα, η στήλη των κοινωνικών...

Μου άρεσαν ιδιαίτερα: 1) Το αφιέρωμα του Ε.Κ. Σπανού, στη μνήμη εκείνων που έχασαν τη ζωή τους από το ψύχος στη Νιάλα των Αγράφων, τον Απρίλιο του 1947 - στρατιώτες, αντάρτες, πολίτες - σε όμορφο παραδοσιακό 15σύλλαβο. Ζυμωμένο με την τέχνη του στιχουργού και επηρεασμένο απ' τη Δημοτική μας ποίηση, έχει καλή έκφραση προσωπικού λυρισμού και εκπέμπει το ειρηνικό μήνυμα «Έλληνες ενωθείτε!» 2) Η έρευνα για την Ιστορία της Ευρυτανίας που τιτλοφορείται «Ιστορικές Ρίζες» - κατάνθεση του Νικολάου Γρηγόρη Τριανταφύλλου - και που περιλαμβάνει διάφορα στοιχεία της περιοχής μας. 3) Η Ιατρική στήλη στην οποία γράφει ο Δρ Παναγιώτης Καράνης, Παρασιτολόγος - Ερευνητής - Υφηγητής του Πανεπιστημίου Βόννης, την εργασία του «Η ελονοσία στην Ελλάδα, Ιστορική αναδρομή και σημερινή κατάσταση».

Ευχόμενος να περάσετε ευχάριστα τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς και ο χειμώνας να είναι καλός και δημιουργικός, παρακαλώ να δεχτείτε τα λίγα και ταπεινά λόγια μου, ως έκφραση της αγάπης μου, και μαζί τα θερμότερα συγχαρητήριά μου.

Με εξαιρετική τιμή
Κώστας Λάζος
Κρέσνας 68 - 113.63 Αθήνα

ΚΑΛΛΙΟΠΗ Α. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Τ. ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΩΝ Ν.Δ.
Τ. ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αθήνα 16 Φεβρουαρίου 1998

ΠΡΟΣ: Το Σύλλογο Χρυσιωτών Ευρυτανίας

Αγαπητοί φίλοι και συμπατριώτες,

Λυπάμαι που δε μπόρεσα να έρθω την Παρασκευή 13/2/98 στην εκδήλωσή σας, παρ' όλου, ότι το είχα προγραμματίσει και γι' αυτό δεν έστειλα μήνυμα.

Δυστυχώς όμως ένα αιφνίδιο κρύωμα με κράτησε στο σπίτι και έτσι κατέστη αδύνατο να είμαι κοντά σας εκείνο το βράδυ.

Ελπίζω στην επόμενη εκδήλωση να είμαι μαζί σας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
ΚΑΛΛΙΟΠΗ Α. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ

Γεώργιος Τ. Μαντίς
Οικοδομικές εργασίες
Τηλ.: 0441-73460 Καρδίτσα

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΛΟΥΚΑΝΙΚΩΝ
"ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ"

Στο κατάστημά μας θα βρείτε
 τα παραγωγής μας φημισμένα λουκάνικα "ΤΣΩΝΟΥ"
ΠΑΝ. ΤΣΩΝΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
 Αγ. Γεωργίου Λαμίας - 48ον χιλ.. Ε.Ο. Λαμίας - Καρπενησίου
 Τ.Κ. 350 17 - ΤΗΛ. (0236) 31221 - 310000

Τα Χρυσιώτικα νέα δεν έχουν άλλους οικονομικούς πόρους. για να εκδίδεται η εφημερίδα τακτικά, στείλτε τη συνδρομή σας. Η διεύθυνση του ταμίας μας είναι: Αυγέρης Παναγιώτης Ιουλιανού 77 Αθήνα 104 39

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Του Νικόλαου - Γρηγόρη Τριανταφύλλου.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΡΙΖΕΣ

Γνωστή η μάχη στο Κεράσοβο, που σύμφωνα με τον Ιατρίδη τότε αριθμούσε 350 οικογένειες, του Γιάννη Μπουκουβάλα με τους Τουρκαλβανούς του Μούτσο - χούσο προπάπου του Αλή το 1940.

Το 1770 ο Σταθός Γεροδήμος εισβάλλει στην Ευρυτανία και καταλαμβάνει τα αρματωλίκια Αγράφων και καρπενησίου όπου εγκατέστησε τους Γιάννη Μπουκουβάλα και Αλέξη Καρακίτσο. Όταν στίφη Αλβανών εισέβαλαν στην στερεά αρνήθηκαν οι παρράπων να τους επιτεθούν και συνομολόγησαν μαζί τους συνθήκη για να μην χάσουμε τα αρματωλίκια (17).

Αυτές οι συμφωνίες ήταν τα λεγόμενα «καπάκια».

Φαινόμενα τέτοια ήταν πολύ συχνά, πολλές φορές οι αλλαγές πλεύσεως και συμμαχιών είναι τόσο γρήγορες που είναι δύσκολο να τις παρακολουθήσεις, και δεν πρέπει να παρεξηγούνται αβίαστα αλλά να κρίνονται με βάση τα τότε δεδομένα και τις επικρατούσες συνθήκες.

Προεπαναστατικοί αρματωλοί των Αγράφων υπήρξαν οι Ευρυτάνες Ιωάννης Παλαιόπουλος όπως και ο αδελφός του Δημήτρης Παλαιόπουλος. Φωτιάδης «Αθανάσιος Καρπενησιώτης» (18)

Ο Δ. Παλαιόπουλος πήρε μέρος στις επιχειρήσεις του Αλή πασά κατά του Ιμπραήμ πασά του Βερατίου. Βοήθησε ενεργά τον Αλή από το 1786 να ανέλθει στο αξίωμα του πασά και πήρε μέρος στην εκστρατεία κατά των Σουλιωτών το 1792.

Αργότερα όμως μετά την δολοφονία του γαμπρού του Καναβού στα Γιάννινα στράφηκε κατά του Αλή.

Προεπαναστατικός αρματωλός ήταν και ο Βελής Κώστας από το Κεράσοβο. Υπηρέτησε τον Αλή πασά και υπήρξε πρωτοπαλλήκαρο του Βελή Γκέκα.

Μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία και εξόπλιζε τους συναγωνιστές του με δικά του χρήματα. Συνελήφθη στην Ρεντίνα και στάλθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Αρνούμενος να συνεργαστεί με τους Τούρκους υπέστη μαρτυρικό θάνατο.

Ο ρόλος των αρματωλών, που πρωτοεμφανίστηκαν κατά τους χρόνους της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, ήταν η φύλαξη των δερβενιών και η καταδίωξη της ληστείας. Το σύστημα αυτό το διατήρησαν και οι Τούρκοι, αφού στην αρχή προσπάθησαν να το καθυποτάξουν, που έδωσαν προνόμια στους αρματωλούς. με την συστηματικοποίηση του ρόλου των αρματωλών δημιουργήθηκαν τα γνωστά αρματωλίκια, (περιφέρειες που διαφέντευε κάθε καπετάνιος), που δεν είχαν πάντα την ίδια γεωγραφική υπόσταση. Ο Γ. Βλαχογιάννης αναφέρει ότι τα αρματωλίκια τα ενέμοντο κληρονομικώς τα τζάκια (17).

Αργότερα οι αρματωλοί περιεβλήθησαν με εθνική χροιά και σε σύμπραξη με τους κλέφτες άλλοτε κτυπούσαν τους Τούρκους και άλλοτε έκλειναν συμφωνίες μαζί τους π.χ. Γ. Μπακόλας.

Μεγάλη ήταν η συμβολή των κλεφτών στον εθνικό αγώνα. Προεξάρχουσα υπήρξε η μορφή του

Κατσαντώνη που μαζί με τον Καραγιαννάκη, τον Δίπλα, τον Λεπενιώτη που, δολοφονήθηκε στην Φουρνά, τον Τσόγκα, έδρασε στην Ευρυτανία όπως και τόσοι άλλοι με αποκορύφωμα τις μάχες του εναντίον των τουρκαλβανών του Αλή σε μια από τις οποίες σκότωσε τον Βελή Γκέκα, στο Χρύσω (Χρύσω). Κατά μια εκδοχή είχε προηγηθεί μάχη στο προσηλιακό (17),(18),(19), Ιατρίδης Α. κ.α.

Ο Ε. Φραγκίστας βιογράφος του Κατσαντώνη τον αναφέρει σαν γυιό σκηνίτη από τα Άγραφα επονομαζόμενου Μακρυγιάννη.

Οι σχέσεις μεταξύ κλεφτών και αρματωλών ήταν σχέσεις γάτας και ποντικιού.

Χαρακτηριστικό είναι το επεισόδιο που αναφέρει ο Rouquennille: «Στο χάνι της Μηλιάς τον υποδέχτηκαν δυο Καπεταναίοι του αρματωλικιού του Βλαχάβα.

Αφού έφαγαν και τραγούδησαν το «Μωρέ Μπουκουβάλα», χόρεψαν τον κλέφτικο χορό. Μετά από λίγη κρασκατάνυξη οι λυράρηδες έδωσαν το σύνθημα ενός νέου χορού. Ήταν η αναπαράσταση μιας πολεμικής σκηνής: αναζητούν ένα κλέφτη, τον ανακαλύπτουν, στήνουν μάχη, τον σκοτώνουν και μεταφέρουν θριαμβευτικά το πτώμα του» (12).

Αλεπάλληλες οι μάχες που έδωσε ο Κραϊσκάκης στα βουνά της Ευρυτανίας μαζί με τον Τσάκα, Καρπενήσι, Σοβολάκου και αλλού.

Οι Κλεφταρματωλοί συντηρούνταν από τους ντόπιους των περιοχών που διαφέντευαν.

Ένας Γάλλος, ο Ο. Voutier, αναφέρει και τα εξής για τους κλέφτες: «Οι παλιοί κλέφτες και άλλοι Έλληνες κρεμούσαν από ασημένια αλυσίδα στο λαιμό τους μια αργυροθήκη με φυλακτά. Από την θήκη κρέμονταν νομίσματα που ηχούσαν σε κάθε κίνηση» (15).

Ξεχωριστή η μορφή υπήρξε ο φιλικός Αθανάσιος Καρπενησιώτης από τον Άγιο Ανδρέα. Οι αγώνες του αποτελούν υπόδειγμα πατριωτισμού (18).

Κατά την επαναστατική περίοδο έγιναν πολλές μάχες στην Ευρυτανία με κορυφαίες:

α) Την πολιορκία του Καρπενησίου από τους Τούρκους 12-19 Ιουνίου 1821

β) Την μάχη των Καγγελιών όπου σκοτώθηκε ο αγωνιστής Σπύρος Κατσογιάννης 19 Ιουνίου 1821.

γ) Την επίθεση του Μάρκου Μπότσαρη κατά της προφυλακής του Μουσταή πασά της Σκόρδας στο Κεφαλόβρυσο όπου και σκοτώθηκε στις 9 Αυγούστου 1823 και

δ) Την μάχη της Καλιακούδας όπου σκοτώθηκαν οι Ζυγούρης Τζαβέλας και Νικόλας Κοντογιάννης στις 23 Αυγούστου 1823.

Δεν έδωσε μόνο αγωνιστές η Ευρυτανία στον απελευθερωτικό αγώνα.

Στα χώματά της στήθηκαν και λειτούργησαν πασίγνωστες σχολές που υπήρξαν οι θεματοφύλακες των ιερών παρακαταθηκών του Έθνους.

Συνέχεια στο επόμενο

Στο πέραςμα του χρόνου

Καλή χρονιά που τέλειωσες και θέλεις να περάσεις, πήγαινε πιο σιγότερα να μας διασκεδάσεις

Ρώτα αυτούς που πέρασαν αν και για μας θυμούνται ή πέρασαν και ξέχασαν και τώρα μας αρνούνται

Κι αν τώρα τέλειωσες και συ και θες να μας αφήσεις στη Χρύσω γύρνα γρήγορα να πιεις νερό στις βρύσες

Πολλοί από κει περάσανε με κρύο και μ' αγέρι (Χειμώνα-Καλοκαίρι) και να θυμούνται πάντοτε τον Πάνο τον Αυέρη

Κι αν θα περάσεις πιο ψηλά απ' την ψηλή ραχούλα εκεί θα δεις τον Αη Ηλιά δώσε σταυρό και βούλα

Κι αν θα περάσεις χαμηλά απ' το παλιό γεφύρι εκεί θα δεις την εκκλησιά του Άγιο Σεραφείμ

Καλή χρονιά που τέλειωσες και θέλεις να περάσεις Θυμήσου κάτι και για μας ποτέ μη μας ξεχάσεις

*Με φιλικούς χαιρετισμούς
παπα-Θανάσης Ντάλας*

ΘΒΕΛΙΣΤΗΡΙΟ - ΤΑΒΕΡΝΑ

**“ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ”
ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ**

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 87 ΛΑΜΙΑ ΤΗΛ.: 42-064

ΚΑΒΑ

**ΠΟΤΩΝ - ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ
ΧΥΜΩΝ- ΜΠΥΡΕΣ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ
ΠΟΤΑ - ΑΛΕΥΡΑ - ΧΑΡΤΙΚΑ
Αντιπροσωπίες - Διανομές
ΜΑΚΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
Δ. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ ΤΗΛ.: 95318**

**Μιλτιάδης Θεοδωρόπουλος
Μηχανικός Τοπογράφος**

Πωλούνται Διαμερίσματα

Τηλ: 0237-21010 Καρπενήσι
01-7779109 Αθήνα

**ΕΞΑΤΜΙΣΕΙΣ
ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΤΑΪΓΕΤΟΥ 42 - ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ
ΤΗΛ. 20.23.193**

Η ΕΛΟΝΟΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Ιστορική αναδρομή και σημερινή κατάσταση

Στην Μακεδονία, Θράκη, Ήπειρο και Κρήτη οι περιπτώσεις θανάτου ήταν περισσότερες απ' ό,τι στην Θεσσαλία, Αττική, Πελοπόννησο, στα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου.

Το 1922-23 με την εισροή των προσφύγων από την Μ. Ασία, πανδημία ελονοσίας ξέσπασε στην Μακεδονία και Θράκη όπου δεκάδες χιλιάδες οικογένειες ζούσαν κάτω από πρωτόγονες συνθήκες. Χιλιάδες άτομα πέθαναν από ελονοσία λίγους μήνες μετά την άφιξη τους στην πατρίδα.

Από το 1921 μέχρι το 1932 ο αριθμός των θανάτων λόγω ελονοσίας κυμάνθηκε μεταξύ 3.400 και 7.800 το χρόνο. Οι διάφορες αυτές από χρόνο σε χρόνο οφειλόταν σε κυμαινόμενες μετεωρολογικές συνθήκες που έχουν μεγάλη επίδραση στην εποχιακή και γεωγραφική κατανομή της ασθένειας. Ακολούθησαν μέτρα κατά της ελονοσίας το 1930-32 από το Υπουργείο Υγείας και μοιράστηκαν ποσότητες κινίνης περίπου 18 τόννους/χρόνο. Το έτος 1930 Έλληνες και Αμερικανοί επιστήμονες έκαναν βασικές έρευνες για την επιδημιολογία της ελονοσίας στην Ελλάδα. Ιδιαίτερα μελέτησαν τα αίτια και τους τρόπους εξάπλωσης της νόσου καθώς και την συμπεριφορά των κουνουπιών που είναι υπεύθυνα για την μετάδοση της. Οι έρευνες αυτές απέδειξαν ότι ένα είδος κουνουπιού, το *Anopheles sacharovi*, ήταν κυρίως υπεύθυνο για την διάδοση του παράσιτου και λιγότερο τα άλλα δυο *A. maculipennis* & *A. superpictus*. Σε όλες τις περιοχές με υψηλό ποσοστό ελονοσίας υπήρχε και μεγάλο ποσοστό του φορέα (*A. sacharovi*). Τα έντομα αυτά περνούν πρώτα από το υδρόβιο στάδιο και μετά από το στάδιο του τέλει εντόμου.

Το θηλυκό τοποθετεί τα αυγά του στην επιφάνεια στάσιμων νερών. Τα είδη των Ανώφελων συνάζουν σε κατοικίες και είναι συνήθως ενδοφιλά.

Το 1931-35 1 - 2 εκατομμύρια άνθρωποι μολύνθηκαν από ελονοσία που σήμαινε ότι χάθηκαν εργατικές ημέρες αξίας σχεδόν 20-40 εκατομμυρίων. Η θνησιμότητα ήταν περίπου 74 άτομα ανά 100.000 κατοίκους. Στην Υγειονομική Σχολή Αθηνών ιδρύθηκε πλέον το πρώτο διαγνωστικό τμήμα ελονοσίας.

Η συνεχόμενη καταπολέμηση της ελονοσίας πριν ακόμα την εποχή του DDT που επεδίωκε την μείωση των εσίων και του υδρόβιου σταδίου των κουνουπιών είχε αρκετή επιτυχία αλλά δεν εμπόδιζε το 1942 να ξεσπάσει, στην εποχή της πείνας, της κατοχής και της μετακίνησης στρατευμάτων, νέα, μεγάλη επιδημία κατά την οποία πέθαναν αρκετά άτομα. Ακολούθησε καταπολέμηση της ασθένειας το 1945 στην Ήπειρο, Πελοπόννησο και Μακεδονία.

Η εποχή μετάδοσης της νόσου στην Ελλάδα διαρκεί από τον Μάιο μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου. Στα μέτρα καταπολέμησης την περίοδο του 1946-1954 μπήκε πλέον το DDT σε χωριά και πόλεις όπου ψεκάστηκαν το εσωτερικό των σπιτιών και υδατοσυλλογές. Ψεκάσμος γινόταν και από τον αέρα μέσω ειδικού αεροπορικού σμήνους με DDT

αλλά και άλλα εντομοκτόνα όπως το Χλωρταν. Τα αποτελέσματα ήταν καταπληκτικά. Τα θανατηφόρα κρούσματα μειώθηκαν κατά 30% σε ποσοστό 100.000 ατόμων. Οι περιπτώσεις ελονοσίας ελαττώθηκαν κατά 1/4 μέσα σε δυο χρόνια από το 1949 μέχρι το 1951.

Στα χρόνια που ακολούθησαν ορισμένοι παράγοντες (η διαταραχή της δημόσιας τάξης, οι δυνατές βροχές, η επέκταση της καλλιέργειας ρυζιού και οι πρώτες εμφανίσεις ανθεκτικότητας των ανωφελών κατά του DDT) οδήγησαν στην εκ νέου αύξηση του ποσοστού ελονοσίας το οποίο όμως δεν έφτασε στο επίπεδο του 1949-50. Η ανακάλυψη ότι το DDT δεν ήταν πλέον αποτελεσματικό στο επίπεδο του 1949-50. Η ανακάλυψη ότι το DDT δεν ήταν πλέον αποτελεσματικό κατά του φορέα *A. sacharovi* οδηγεί σε αναστροφική πορεία και αποτελεί σταθμό στην ιστορία της καταπολέμησης των εντόμων. Η ανακάλυψη αυτή έγινε πρώτα στην Πελοπόννησο και επιβεβαιώθηκε αργότερα βάσει στοιχείων που συλλέχθηκαν και σε άλλες περιοχές. Στην συνέχεια ανακαλύφθηκε η ανθεκτικότητα του φορέα για το Χλωρταν και άλλα εντομοκτόνα. Ήταν η πρώτη φορά παγκοσμίως που στην ίδια χώρα ανακαλύφθηκε η ανθεκτικότητα του ίδιου είδους φορέα (εντόμου) για τα ίδια εντομοκτόνα. Ο τελευταίος ψεκάσμος με DDT έγινε στην Λαμία το 1959.

Ορισμένα βασικά εντομοκτόνα και το DDT, ύστερα από εντατική χρήση στη γεωργία, έχουν σήμερα απαγορευτεί σαν επικίνδυνα για το περιβάλλον και τον ίδιο τον άνθρωπο.

Η χρονιά του 1957 θεωρείται νέος σταθμός στην ιστορία της ελονοσίας για την Ελλάδα. Ενώ τα προηγούμενα χρόνια οι προσπάθειες απέβλεπαν στην καταπολέμηση της ασθένειας με ειδικά μέτρα και γίνονταν απλή καταγραφή των περιπτώσεων, τώρα λαμβάνονταν μέτρα πιο δραστικά. Σε όλα τα κρατικά νοσοκομεία και τις ιδιωτικές κλινικές εφαρμόζονταν θεραπεία σε περιπτώσεις που διαγνώστηκαν αλλά και για υποθετικές περιπτώσεις. Ιδρύθηκαν περίπου 20 εξωτερικά παρασιτολογικά εργαστήρια και τρεις πειραματικοί σταθμοί. Το 1960 οι περιπτώσεις ανά χρόνο ανέρχονταν σε λιγότερο από 500 και το 1963 κάτω από 100 για όλη την χώρα. Η μείωση της ελονοσίας συνέβαλλε και στην ανάπτυξη της καλλιέργειας ρυζιού. Το 1973 ήταν πλέον φανερό ότι οι περισσότερες αυτόχθονες περιπτώσεις ελονοσίας προέρχονταν από την περιοχή της Μακεδονίας και από την νήσο Λέσβο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε ο νομός Ημαθίας όπου εμφανίστηκαν περιπτώσεις με υποτροπή από προηγούμενες μολύνσεις. Ο νομός Ημαθίας αποτελεί την τελευταία εστία αυτοχθονου ελονοσίας στην Ελλάδα. Η εξολόθρευση της εκεί, σήμανε πλέον και την εξολόθρευση της σε ολόκληρη την Ελλάδα. Τα εισαγόμενα κρούσματα ελονοσίας αποτελούν ένα πρόβλημα για την χώρα μας όπως και για άλλες χώρες στην Ευρώπη. Οι περιπτώσεις αυτές όλο και αυξάνονται τα τελευταία χρόνια από πρόσφυ-

γες που έρχονται στην χώρα μας αλλά και από επιστρέφοντες στην πατρίδα μας, όπως π.χ. ναυτικούς. Προβληματικές είναι οι περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν γίνεται η διάγνωση, ειδικά σε άτομα που κάνουν ατομικό τουρισμό, καθώς όλοι οι ξένοι εργάτες και οι πρόσφυγες πρέπει να περνούν κανονικά από ιατρική εξέταση στην οποία αναμένεται να γίνει και η διάγνωση του παράσιτου.

Η προφύλαξη από την ελονοσία αλλά και η θεραπεία της είναι δυνατή αλλά όχι πάντα εύκολη αφού τα παράσιτα αποκτούν ανθεκτικότητα κατά των φαρμάκων. Η θεραπεία που δεν είναι πάντα εύκολη γίνεται με συνδυασμό φαρμάκων, λεπτομέρειες για τα οποία δεν χρειάζεται να αναφερθούν εδώ. Στις περισσότερες περιπτώσεις πρέπει να αποφασίζει ο γιατρός ειδική θεραπεία για κάθε περίπτωση.

Τα οικονομικά οφέλη της χώρας μας μετά την εξολόθρευση της ελονοσίας ήταν μεγάλα και υπολογίστηκαν το 1963 σε 26 εκατομμύρια αμερικανικά δολάρια το χρόνο. Τα έμμεσα οφέλη με την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας και άλλες οικονομικές πηγές, υπολογίστηκαν σε 50 εκατομμύρια δολάρια το χρόνο. Τα έξοδα για την καταπολέμηση της ελονοσίας ανέρχονταν στην περίοδο του 1946-49 σε 6 εκ. δολ.

Οι άμεσες απώλειες και δαπάνες (ημεραργίες, νοσηλεία, φάρμακα κλπ.) αντιπροσώπευαν σημαντικό κεφάλαιο κάθε χρόνο (26 εκ. δολάρια).

Είναι όμως φανερό ότι τα οφέλη στην οικονομία της πατρίδας μας ήταν και είναι πολύ περισσότερα από ό,τι υπολογίστηκαν, εάν λάβει κανείς υπ' όψιν του την μεγάλη ανάπτυξη του τουρισμού τα τελευταία χρόνια μετά την εξολόθρευση της ασθένειας.

Η ελονοσία έχει πλέον εκριζωθεί από την Ελλάδα και στην τελευταία τριακονταετία αναφέρθηκαν κυρίως εισαγόμενα σποραδικά κρούσματα, ειδικά σε άτομα που ταξίδεψαν στο εξωτερικό, όπως π.χ. ναυτικοί. Τα τελευταία όμως χρόνια παρατηρείται αύξηση των μολύνσεων με το πλασμάτιο της ελονοσίας στον ελληνικό χώρο. Η ελονοσία εμφανίζεται ξανά απειλητικά στην παγκόσμια σκηνή. Στην Ινδία π.χ. τα κρούσματα από 40.000 το 1966 αυξήθηκαν σε 6.000.000 το 1976. Αυτό σημαίνει ότι η προσοχή μας πρέπει να στραφεί ξανά σε ασθένειες που φαίνεται να έχουν πλέον εξαλειφτεί από το χώρο που ζούμε. Πρέπει να δοθεί μεγάλη βαρύτητα στην προώθηση κατασκευής εξυγιαντικών έργων και στη λήψη μέτρων περιορισμού των κουνουπιών για να γίνεται διάσπαση του κύκλου μετάδοσης (άνθρωπος - κουνούπια - άνθρωπος) της ελονοσίας.

Δρ. Παναγιώτης Καρανής:
Παρασιτολόγος / Ερευνητής,
Υφηγητής του Παν/μίου της Βόννης,
Τμήμα Ιατρικής Παρασιτολογίας.

Γεώργιος Τάκης
ΨΗΣΤΑΡΙΑ
ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ
Τηλ. 696.406
ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΕΓΧΡΩΜΩΝ TV - VIDEO
ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΥΛΙΔΟΣ (ΜΟΡΦΑ)
Τηλ. κινητό: 094 47.86.51
κ. Σπύρον
Τηλ. Αθήνας: 59.03.098

Χρυσιώτες και φίλοι μας επαγγελματίες. Διαφημιστείτε μέσα από την εφημερίδα του Συλλόγου μας.